

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ - ΕΕΔ και ο ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ - ΟΠΕΜΕΔ ευχαρίστως σας γνωρίζουν ότι η εκδήλωση, που έλαβε χώρα διαδικτυακά την 30^η Μαΐου 2022, στα πλαίσια της οποίας έγινε η ενάτη Διάλεξη του τρίτου Κύκλου Διαλέξεων για τη Διαμεσολάβηση, τις οποίες διοργανώνουν, στέφθηκε με μεγάλη επιτυχία.

Συντονίστρια ήταν η Πρόεδρος της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ, κυρία **Κατερίνα Κωτσάκη**, η οποία καλωσόρισε την ομιλήτρια κυρία **Ελένη Χαραλαμπίδου**. Η κυρία Χαραλαμπίδου είναι διαπιστευμένη διαμεσολαβήτρια από τα Υπουργεία Δικαιοσύνης της Κύπρου και της Ελλάδας και εκπαιδύτρια διαμεσολαβητών και διαπραγματευτών. Εξειδικεύεται στις διεθνείς διαμεσολαβήσεις, στον συντονισμό συμφωνιών και στο σχεδιασμό συστημάτων επίλυσης συγκρούσεων για επιχειρήσεις. Από το 2013 έχει εκπαιδεύσει και μετεκπαιδεύσει περισσότερους από 1000 διαμεσολαβητές, σε περισσότερα από 70 προγράμματα και εκατοντάδες επαγγελματίες στις διαπραγματεύσεις, στην Ελλάδα, την Κύπρο, τις ΗΠΑ και αλλού.

Η Ελένη είναι νομικός (απόφοιτος Α.Π.Θ.), με δικηγορική εμπειρία και μεταπτυχιακό τίτλο στη Διπλωματία (University of Nottingham), με εξειδίκευση στις διεθνείς διαμεσολαβήσεις σε περιπτώσεις ένοπλης σύρραξης. Έχει μετεκπαιδευτεί στις διαπραγματεύσεις και την επίλυση συγκρούσεων στις Ηνωμένες Πολιτείες (Stanford, Pepperdine), τη Μεγάλη Βρετανία (Προγράμματα διπλωμάτων και shadowing διεθνών διαμεσολαβητών) και την Ολλανδία (Clingendael Institute of International Relations).

Το 2019 διακρίθηκε με την επαγγελματική υποτροφία Weinstein JAMS International Fellowship από τον μεγαλύτερο πάροχο Επίλυσης Διαφορών στον κόσμο, το JAMS και απέκτησε εμπειρία δίπλα σε κορυφαία ονόματα του χώρου, στις ΗΠΑ. Είναι επικεφαλής του τμήματος διεθνών διαφορών του ADR Point και διαμεσολαβήτρια διεθνών υλοθέσεων στο

ADR Center Global εκπροσωπώντας την Κύπρο. Από το 2015 είναι εκπαιδεύτρια στο κέντρο εκπαίδευσης διαμεσολαβητών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών «ΑΚΚΕΔ- Προμηθέας». Συνεργάζεται με *startup incubators* και εταιρίες τεχνολογίας για την πρόληψη και την επίλυση των συγκρούσεων σε νεοφυείς επιχειρήσεις και στον τομέα της τεχνολογίας. Συμμετέχει εθελοντικά ως συγγραφέας υποθέσεων, κριτής και εκπαιδύτρια φοιτητών σε διαγωνισμούς διαπραγμάτευσης και Διαμεσολάβησης (*ICC Paris, CDRC Vienna, INADR, ELSA κ.α*), στηρίζοντας έμπρακτα τις προσπάθειες της νέας γενιάς να διαμορφώσει ένα καλύτερο μέλλον μέσα από την εκπαίδευση δεξιοτήτων.

Η θεματική της Διάλεξης ήταν:

**«Διεθνείς διαμεσολαβήσεις, Πολιτισμικά στοιχεία και Πολυμερείς διαφορές:
Ο ρόλος του διαμεσολαβητή στο σχεδιασμό σύνθετων διαδικασιών»**

Η κυρία Χαραλαμπίδου επέλεξε το θέμα αυτό διότι, όπως χαρακτηριστικά ανέφερε, παρότι θεωρούμε ότι κάποια από αυτά τα στοιχεία δεν μας αφορούν ως διαμεσολαβητές, στην πραγματικότητα μας αφορούν, ακόμα και στις εσωτερικές υποθέσεις, η γνώση τους δε είναι απαραίτητη και συμβάλει αποφασιστικά στον σωστό σχεδιασμό μιας διαδικασίας Διαμεσολάβησης (*Dispute System Design – Σχεδιασμός Συστήματος Επίλυσης Διαφορών*).

Ως διεθνείς Διαμεσολαβήσεις, όπως τόνισε η ομιλήτρια, νοούνται είτε οι διακρατικές διαμεσολαβήσεις (που μπορεί να αφορούν σε κάποιο διπλωματικό ή άλλο επεισόδιο), είτε οι διασυνοριακές Διαμεσολαβήσεις μεταξύ ιδιωτών, φυσικών ή νομικών προσώπων που βρίσκονται σε άλλα σημεία του πλανήτη.

Ο Σχεδιασμός Συστήματος Επίλυσης Διαφορών (εφεξής: *Dispute System Design*) αποτελεί κλειδί για την επιτυχία μιας μεθόδου επίλυσης διαφορών. Αυτός περιλαμβάνει μια σειρά θεμάτων, όπως π.χ. το αν θα βάλουμε τα μέρη μαζί ή χωριστά, το πως θα διοργανώσουμε την προετοιμασία μας, αν θα χρειαστούμε ειδικούς επαγγελματίες (π.χ. διερμηνείς), τί θα κεράσουμε (φαγητό, αναψυκτικά κλπ) τα μέρη κλπ.

Το *Dispute System Design* περιλαμβάνει τόσο το σχεδιασμό της ίδιας της Διαμεσολάβησης, όσο και τον σχεδιασμό υβριδικών μορφών επίλυσης διαφορών, όπως για παράδειγμα η περίπτωση που θέλουμε να σχεδιάσουμε από το μηδέν ένα σύστημα επίλυσης διαφορών (π.χ. σε μια πολυεθνική) πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κουλτούρας των μερών, είτε αυτή βασίζεται στα τοπικά τους ήθη είτε στη λεγόμενη "εταιρική

κουλτούρα", διότι αυτά μπορούν να προκαλέσουν σοβαρά εμπόδια στην επίτευξη μιας συμφωνίας.

Το *Dispute System Design* ξεκινά με την αξιολόγηση του περιβάλλοντος και την εκτίμηση της κατάστασης, η οποία συνήθως γίνεται μέσω ερωτηματολογίου και ακολουθούν ο σχεδιασμός της διαδικασίας, η εφαρμογή της ή των μεθόδων (διαμεσολάβησή ή/και κάποια άλλη) που έχουν επιλεγεί για την επίλυση των διαφορών και η αξιολόγηση του αποτελέσματος με σκοπό την βελτίωση του.

Στη συνέχεια, η κυρία Χαραλαμπίδου αναφέρθηκε στα πολιτισμικά και στα εν γένει στοιχεία, που πρέπει να λαμβάνει υπόψη του ο διαμεσολαβητής σε μια διαδικασία Διαμεσολάβησης. Αυτά είναι τα πρόσωπα και πώς αυτά επηρεάζουν την διαδικασία, η γλώσσα και οι συμπεριφορές, οι οποίες αποδίδονται συνήθως ως «ήθη και έθιμα» και «κουλτούρα» μιας ομάδας προσώπων ή μιας κοινωνίας, της οποίας είναι μέλη οι ενδιαφερόμενοι.

Σχετικά με τα πρόσωπα, σημαντικά στοιχεία είναι: α) η «ιεραρχία, που -όπως χαρακτηριστικά είπα η ομιλήτρια- είναι σημαντικό τα μέρη, που μετέχουν στην διαδικασία, να έχουν τον ίδιο βαθμό ιεραρχίας, β) το φύλο, και γ) η σταθερή επικοινωνία με τον κατ' εξοχήν διαπραγματευτή του κάθε μέρους.

Ειδικά ως προς το φύλο, η κυρία Χαραλαμπίδου επισήμανε ότι: α) δυστυχώς, ακόμα και σήμερα σε πολλά μέρη του πλανήτη δεν υπάρχει ισότιμη αντιμετώπιση των δύο φύλων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται (κακώς, αλλά δημιουργούνται) προβλήματα όταν το ένα μέρος είναι γυναίκα και το άλλο άντρας, β) οι γυναίκες έχουν -συνήθως- διαφορετική διαπραγματευτική συμπεριφορά από τους άνδρες και γ) συνήθως -και πάλι- τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες, όταν απευθύνονται προς γυναίκα διαπραγματευτή/διαμεσολαβητή λένε περισσότερα ψέματα από ό,τι θα έκαναν αν απευθύνονταν σε άντρα!! Όπως, όμως, επισήμανε η ομιλήτρια όλα τα παραπάνω είναι σημαντικό να τα λαμβάνουμε υπόψη μας, δεν πρέπει, όμως, να τα θεωρούμε και ως δεδομένα (διότι πάντα μπορεί απέναντί μας να έχουμε την εξαίρεση του κανόνα !) γιατί διαφορετικά κινδυνεύουμε να πέσουμε θύμα προκατάληψης/στερεοτύπων.

Ως προς το ζήτημα της γλώσσας, η κυρία Χαραλαμπίδου επισήμανε ότι, όταν η διαδικασία διεξάγεται σε τρίτη (μη μητρική για κάποιο ή και όλα τα μέρη) γλώσσα, υπάρχει πάντοτε σοβαρός κίνδυνος παρερμηνείας όρων, των οποίων η έννοια μπορεί να θεωρείται, λίγο πολύ, ως αυτονόητη, πλην όμως στο ειδικότερο πλαίσιο, εντός του οποίου χρησιμοποιούνται, να έχουν άλλη έννοια. Χαρακτηριστικό, ως προς αυτό, ήταν τα παραδείγματα, τα οποία έδωσε η ομιλήτρια για τους όρους "interesting" και "let's table this", οι έννοιες των οποίων, στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης, δεν έχουν, πάντα, την συνηθισμένη έννοια τους. Στη Μεγάλη Βρετανία, η

λέξη “interesting” δεν έχει την έννοια του «ενδιαφέροντος», αλλά -αντίθετα- είναι ένας ευγενικός τρόπος απόρριψης της πρότασης. Το “let’s table this”, από την άλλη πλευρά, στις ΗΠΑ σημαίνει «ας αφήσουμε το ζήτημα στην άκρη και το συζητάμε αργότερα», ενώ στην Αυστραλία σημαίνει «ας το θέσουμε επί τάπητος αυτή τη στιγμή που μιλάμε». Πρέπει, λοιπόν, πριν τη διαδικασία να κάνουμε καλή και εμπειριστατωμένη έρευνα για να αποφευχθούν παρεξηγήσεις, που μπορούν να προκληθούν από τη γλώσσα. Και μάλιστα, τόσο την ομιλούμενη, όσο και τη γλώσσα του σώματος. Και τούτο, γιατί διαφορές παρουσιάζονται και στην γλώσσα του σώματος. Ακόμα και η επιλογή του διερμηνέα θέλει προσοχή. Ο διερμηνέας δεν αρκεί να ξέρει τη γλώσσα, αλλά πρέπει να έχει και γνώσεις του αντικειμένου, και δεξιότητες αλλά -επίσης- να μην έχει συμφέρον από την έκβαση της υπόθεσης για την αποφυγή της, σκόπιμης, μη ορθής εκ μέρους του μετάφρασης.

Ακολούθως η κα Χαραλαμπίδου αναφέρθηκε στο μοντέλο που ανέπτυξε ο Hofstede για την διαπίστωση της κουλτούρας και των ηθών και εθίμων των διαφόρων χωρών. Ο Hofstede ανέπτυξε έξι κριτήρια/δείκτες: Το κατά πόσο ο λαός σέβεται ή όχι την ιεραρχία, το κατά πόσο η κοινωνία οργανώνεται σε ομάδες, το κατά πόσο είναι αποδεκτή ή μη η αβεβαιότητα, το πόση σημασία έχει ο ανταγωνισμός και η ποιότητα ζωής και η φροντίδα των άλλων, το κατά πόσο ο λαός σχεδιάζει μακροπρόθεσμα ή βραχυπρόθεσμα και, τέλος, το κατά πόσο ο συγκεκριμένος λαός είναι παρορμητικός ή όχι.

Ως προς τα «ήθη και έθιμα» και την «κουλτούρα» η κυρία Χαραλαμπίδου αναφέρθηκε στα σημαντικά στοιχεία, που πρέπει να λάβουμε υπόψη μας. Τέτοια σημαντικά σημεία είναι η προσφώνηση, δηλαδή το αν θα απευθυνόμαστε στον άλλο στον ενικό ή στον πληθυντικό, ακόμα δε και ο ρυθμός και η ταχύτητα ομιλίας. Έτσι, ενώ στις ΗΠΑ και στην Αυστραλία η γρήγορη ομιλία είναι κάτι το σύνηθες, στις Ασιατικές χώρες η γρήγορη ομιλία είναι κάτι που και ξενίζει και μπορεί να δημιουργήσει πρόβλημα κατανόησης. Επόμενο σημείο είναι ο τρόπος χαιρετισμού του άλλου και ο σεβασμός του προσωπικού χώρου του άλλου.

Τελειώνοντας, η κυρία Χαραλαμπίδου τόνισε ιδιαίτερος ότι ο διαμεσολαβητής οφείλει να λάβει υπόψη του τις επιμέρους ανάγκες του κάθε μέρους και να προσπαθήσει να τις ικανοποιήσει, με τρόπο, όμως, που δεν επηρεάζει την υποχρέωσή του για ίση και αντικειμενική αντιμετώπιση των μερών.

Ακολούθησε συζήτηση και τέθηκαν από το ακροατήριο καίριες ερωτήσεις, στις οποίες η κυρία Χαραλαμπίδου ανταποκρίθηκε πρόθυμα δίνοντας εμπειριστατωμένες απαντήσεις, τις οποίες ακολούθησε ουσιαστικός και γόνιμος διάλογος και ανταλλαγή απόψεων με τους συμμετέχοντες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε η απάντησή της ομιλήτριας στο ερώτημα πώς διαχειριζόμαστε τα

θέματα, που προκύπτουν. Όπως, χαρακτηριστικά απάντησε, το καλύτερο, ίσως, εργαλείο είναι να ρωτήσουμε τον εαυτό μας: «Έχω καταλάβει σωστά;». Δεν πρέπει να θεωρούμε τίποτα ως δεδομένο. Και πάντα πρέπει να έχουμε ανοικτό το μυαλό μας και να λειτουργούμε με την Σωκρατική μέθοδο ώστε να είμαστε σίγουροι ότι έχουμε καταλάβει σωστά.

Άλλη μια φορά, ευχαριστούμε θερμά την κυρία Ελένη Χαραλαμπίδου και εκ μέρους της **ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ** και εκ μέρους του **ΟΠΕΜΕΔ**, για την τιμή που μας έκανε να μας παρουσιάσει μια τόσο ενδιαφέρουσα και εποικοδομητική Διάλεξη, η οποία διατήρησε αμείωτο το ενδιαφέρον του ακροατηρίου, από την αρχή μέχρι το τέλος.

Και το *video* της Διάλεξης αυτής έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο της **ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ** (<https://eledi.gr>) στην υποκατηγορία *YouTube*, από όπου μπορείτε να την παρακολουθήσετε ξανά, όπως και τις λοιπές διαλέξεις του 1^{ου} Κύκλου, του 2^{ου} Κύκλου και του 3^{ου} Κύκλου Διαλέξεων.

Αθήνα, 17 Οκτωβρίου 2022

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ**

ΟΠΕΜΕΔ